

BOEKBESPREKING.

Dr. L. FREY: *Pathologie des Dents et de la Bouche*. Avec 32 Figures. (Paris 1896) chez BAILLIÈRE ET FILS.

Onder dezen naam komt het tweede deeltje van het tandheelkundig handboek (-je) *Manuel du Chirurgien-Dentiste* in den handel. Het geheel wordt uitgegeven onder redactie van den heer GODON, directeur van de „Ecole Dentaire” te Parijs, aan welke school de schrijver dezer pathologie, leeraar in dat vak is.

De nieuwe wet op de geneeskunde van 1892, in Frankrijk ingevoerd, waarbij de studie en de examina in tandheelkunde evenzeer geregeld werden, deed de behoefte aan goede leerboeken voor de afzonderlijke studievakken in de wet genoemd, ontstaan. In deze behoefte nu is, wat de pathologie betreft, door het verschijnen van dit boekje voldoende voorzien en voorloopig is het eveneens meer dan voldoende ter verkrijging der door de Nederlandsche Wet op de Tandheelkunde vereischte pathologische kennis.

Het werkje is in twee gedeelten gescheiden. Het 1e gedeelte bespreekt de *pathologie der tanden* n.l. Caries, Kysten, Pyorrhoea alveolaris (hier genaamd Polyarthrite alveolo-dentaire), Dentitie en Anomalieën.

Het 2e gedeelte bevat de *pathologie van den mond* n.l. de ziekten van slijmvlies, lippen, wangen, verhemelte, tong, speekselklieren, kaken en zenuwen. Het geheel is een soort van catechismus met korte definities en uitspraken waarin men gemakkelijk en snel den weg vindt.

Prof. W. D. MILLER (buitengewoon Hoogleraar aan de universiteit te Berlijn): *Lehrbuch der conservirenden Zahnheilkunde*. Uitgave G. THIEME, Leipzig 1896.

MILLER's leerboek is eigenlijk eene uitgave in boekvorm van zijne gehouden lezingen over conservatieve tandheelkunde. In zijne inleiding wijst M. er op, dat in Duitschland de conservatieve tandheelkunde steeds achtergestaan heeft bij de prothèse, niet alleen in de praktijk, doch ook in de leerboeken, waar enkele pagina's voldoende geacht worden om aan het vullen der tanden te worden gewijd. Nu is het juist het streven van M. steeds grootere kringen van het nut der conservatieve methoden te overtuigen en daardoor het overmatig verlangen naar prothèse te verminderen.

Verder wijst Schr. er op dat de tandheelkundige studiën behoorden te worden aangevuld met chemie, microscopie en bacteriologie en dat de tandheelkunde wel degelijk tot de geneeskunde behoort en er een onderdeel, eene specialiteit van uitmaakt.

Het boek wordt verdeeld in 5 afdelingen waarvan de beide voornaamste behandelen de *therapie der caries* zonder en door vullingen en de therapie der ziekten van pulpa en periost. De overige afdelingen behandelen het reinigen en bleeken der tanden, de prophylaxis en de melktanden.

De behandeling van oppervlakkige caries door Nitras Argenti, het eerst door STEBBINS in 1891 aanbevolen doch reeds langen tijd te voren practisch toegepast, schijnt een goed resultaat te hebben, beter dan ARTHUR's vijlmethode.

In het hoofdstuk over het vullen der tanden vinden wij menige behartigenswaardige wenk, overigens is alles zeer uitvoerig, helder en klaar beschreven en bevat de rijke ervaring van een langjarige privaat- en kliniekpraktijk en talrijke verwijzingen naar de vakliteratuur.

Op de meest uitvoerige wijze worden de vullingsmaterialen voor kroon en wortel, bovenal het goud, in physische en chemische eigenschappen, vorm en wijze van aanbrenging beschreven, evenals het instrumentarium waarbij ook het slijpen, het desinfecteeren (4% Lysol) en de geschiedenis der instrumenten niet vergeten wordt.

Als een zeer lezenswaardig artikel zou ik dat over de reiniging der handen willen aanduiden (Lysol). Van de 420 afbeeldingen zijn er zeer vele uiterst leerzaam, zoowel demonstreerend hoe men wel, als hoe men niet moet arbeiden, zooals bv. fig. 73, 137, 159 etc.

Na de tandvullingen met goud, goudtin, plastische stoffen, porcelein en glas komt nog een merkwaardig artikel over gecombineerde vullingen, die practisch van groote waarde zijn. Tegenover de vroeger en ook nu nog door velen geuite vrees voor schadelijke electriche werking van metaalcombinaties, beweert M. dat deze vrees volkomen ongegrond is.

De caviteiten rangschikt M. naar klassen en beschrijft dan alzoo systematisch elke aan de tanden voorkomende holte, hare prepareering en vulling.

Voor de gezonde, toevallig hij het excaveeren vrijgelegde pulpa beveelt M. eene poging tot behoud door overkapping aan, natuurlijk onder streng antiseptische voorwaarden; doch bij geiriteerde of geïnflameerde pulpa is hij beslist voor cauterisatie en extirpatie. Ook de behandeling der afgestorven pulpa door mechanische en

antiseptische middelen is keurig behandeld, op een wijze zooals men dat van MILLER verwachten mag.

Als universeel-antisepticum beveelt M. dikwijls Lysol aan en Jodoform wordt buitengesloten.

Na de behandeling der periodontitides, door MILLER e.a. pericementitides genoemd, volgt de bespreking der Pyorrhoea alveolaris, waarvan volgens Schr. de prognose faust is. Ook over het bleeken der tanden door verschillende middelen is het oordeel vrij ongunstig, terwijl M. eigenlijk voor geen der genoemde 7 middelen in de bres springt.

De prophylactische behandeling der tanden is in een zeer interessant hoofdstuk beschreven, ofschoon ook over deze kwestie de geleerden het niet eens zijn. In het laatste hoofdstukje geeft M. eenige wenken hoe men kinderen en kindertanden behandelen moet.

De algemeene indruk door dit werk van MILLER gemaakt is een uiterst aangename en gunstige. Het staat op een wetenschappelijken grondslag en is goed doorwrocht, zoodat kennismaking en bestudeering de hoogste aanbeveling verdient.

Handelingen van het Nederlandsch Tandheelkundig Genootschap
2e Serie — 4e Aflevering.

Deze aflevering bevat de bekende, ook afzonderlijk in druk verschenen rede van Dr. TH. DENTZ, over „*Tandheelkundige Wetgeving*” beginnende en eindigende met de stelling „een tand is geen stuk been, maar een stuk leven”. Hierop volgt een voordracht van den heer S. T. HEERINGA over „*Prophylactica tegen tand- en mondziekten*” waarin dit hoogst belangrijke onderwerp op populair-wetenschappelijke wijze behandeld wordt. De kwestie wordt hier besproken, niet uitgemaakt en gaarne sluit ik mij aan bij den wensch van den spr.: dat hij hoopt, wij nog eenmaal zoo ver zullen komen de ziekten van de tanden en de mondholte te kunnen voorkomen. Hierna vinden wij de voordracht van den heer HAMER over „*Het verplaatsen van tanden in verticale richting*” afgedrukt, verduidelijkt door eenige teekeningen en voorzien van aanhalingen uit CL. MARTIN en mededeeling van verschillende gevallen van diverse auteurs en van den spreker zelve. De heer VAN GELDERE deelt mede: „*Iets over het gebruik van Formaldehyd bij het behandelen der Pulpa*,” volgens spr. de meest aanbevelenswaardige methode: van 23 gecontroleerde behandelingen slechts eene mislukking. Tot slot de voordracht van

Dr. DENTZ: *Anomaliën bij de eerste dentitie in verband met de evolutieleer.*" In deze voordracht bespreekt DENTZ hoofdzakelijk eene bepaalde regelmatige anomalie van vorm van de boven temporeaire incisivi, bestaande in eene lengte-gleuf over de breede labiaal-vlakte en een soort emailwoekering aan de linguaalzijde. Aan de hand van Prof. ROSENBERG bespreekt Dr. DENTZ de vroegere tandformule van den mensch en de verschillende meeningen over de daarin in den loop der eeuwen voorgekomen veranderingen (reductie) en komt dan tot de hypothese dat wij in dit geval te doen hebben met een atavisme, n.l. met eene vergroeiing van drie van de vijf temporeaire incisivi, die bij het oerkind misschien aanwezig zijn geweest. Een zeer fraaie lithographie illustreert deze interessante voordracht.

GREETER.

—•••—

Toespraak, gehouden tot de studenten in de tandheelkunde, bij de opening der Tandheekkundige lessen op 26 October 1896 door Dr. TH. DENTZ, Lector aan 's Rijksuniversiteit te Utrecht.

Deze toespraak, in druk verschenen, is verschillenden belangstellenden toegezonden, ook de redactie van dit tijdschrift behoort tot die begunstigden.

In zijne rede gedenkt Dr. TH. DENTZ met dankbaarheid hen, die uit eigen middelen het Tandheekkundig-Instituut met een *atelier* hebben verrijkt. Dat deze vrijgevigheid betoond werd juist door de leerlingen van het Instituut wordt door Dr. D. als een feit van groote betekenis aangemerkt. Spr. waarschuwt echter tegen een te overdreven ijver voor het prothetische deel der tandheelkunde, waardoor allicht het meer wetenschappelijke op den achtergrond wordt gedrongen. Dr. D. besluit met den wensch dat zijn onderwijs er toe moge bijdragen dat de strijd des levens door zijne leerlingen op eervolle en roemrijk wijze kan worden gestreden.

Met ingenomenheid heeft de redactie van deze toespraak kennis genomen. Zij getuigt van eene aangename verhouding tusschen leeraar en leerling, hetgeen naar wij hopen van invloed zal wezen op de ethische vorming van den aanstaanden tandheekkundige.